

Rutin för berättigandeprövning av medicinsk röntgenundersökning, Region Uppsala

Syfte och omfattning

Undersökningar som använder joniserande strålning för diagnostik kan delas in i två grupper:

Grupp:

1. Enklare undersökningar där den effektiva dosen till patienten är mindre än cirka 10 mSv och där remittenten bedömt att undersökningen är nödvändig och där inga alternativa metoder för diagnostik är tillgängliga.

Exempel: Undersökning av extremiteter, lungröntgen, DEXA, CT-hjärna för att utesluta blödning intracerebralt.

2. Undersökningar där den effektiva dosen till patienten är mer än cirka 10 mSv, med oklar frågeställning eller där undersökningsprotokoll måste väljas individuellt.

Exempel: CT buk och thorax, intervention och angiografi, undersökningar där kontrastmedel används.

Berättigandeprövningar av undersökningar i grupp 1

För tidbokade undersökningar och drop-in undersökningar utförs berättigandeprövningen av bokningskoordinator som fått utbildning och delegation för detta eller av läkare i samband med remissprioritering. Akuta undersökningar berättigandeprövas av den teamledare som fått delegation för detta.

Bokningskoordinator/teamledare/läkare skall

- a) kontrollera i patientens radiologiska dokument, att liknande undersökning som skulle kunna ge svar på frågeställningen inte har gjorts nyligen
- b) vid tveksamhet om korrekt undersökningsmetod begärts av remittenten eller om det finns oklarheter i övrigt kontakta ansvarig läkare
- c) kontrollera att anamnes, frågeställning och önskad undersökningsmetod är tydlig och rimlig
- d) göra särskilt noggrann berättigandeprövning om patienten är under 18 år
- e) kontakta ansvarig läkare om patienten är gravid och undersökningen innebär att det ofödda barnet kan komma att utsätta för strålning

Under förutsättning att ovanstående (a-e) är uppfyllt är den remitterande läkarens bedömning och önskemål om undersökning tillräcklig för att den kan anses berättigad.

Undersökningar i grupp 2

Berättigandeprövningen utförs av läkare på den utförande enheten vid prioritering i RIS.

Undersökningsmetod, protokoll och ordinationer dokumenteras i RIS och ligger till grund för bokning och undersökning. Vid tveksamheter kontaktar läkaren på den utförande enheten den remitterande läkaren och ber om kompletterande information. Läkaren på den utförande enheten väljer den undersökningsmetod som är tillgänglig och ger adekvat diagnostik med minst strålbeklastning. Läkaren på den utförande enheten har rätt att välja alternativa metoder till dem som önskats på remissen om det bedöms att undersökningsresultatet ger likvärdig diagnostisk säkerhet. Läkaren på den utförande enheten har också skyldighet att avvisa önskade undersökningar som inte bedöms kunna ge ett adekvat undersökningsresultat. Särskild hänsyn skall tas till patienter under 18 år och gravida där fostret kan komma att direktbestrålas.

Externa styrande dokument

SSMFS 2018:5

För frågor om denna instruktion hänvisas till Medicinsk fysik, anknytning 133 33.